

Тамара Марчій-Дмитраш

**НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ
ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ**

Міністерство освіти і науки України
Державний вищий навчальний заклад
«Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»

Тамара Марчій-Дмитраш

**НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ
ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ**

**Навчально-методичний посібник
(для студентів спеціальності «Дошкільна освіта»)**

м. Івано-Франківськ

2015

УДК 81' 243 : 373.2

ББК 74.1

М 30

Марчій-Дмитраш Т.М.

Навчання іноземної мови дітей дошкільного віку : навчально-методичний посібник / Т.М. Марчій-Дмитраш. – Івано-Франківськ: Видавець Кушнір Г.М., 2015. – 64 с.

**Рекомендовано до друку Вченою радою
Педагогічного інституту
ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя
Стефаника»
(протокол №8 від 23 квітня 2015 року)**

Рецензенти:

Лисенко Неллі Василівна – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри теорії та методики дошкільної і корекційної освіти ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»;

Близнюк Тетяна Олександрівна – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри філології та методики початкової освіти ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника».

У навчально-методичному посібнику представлено розподіл матеріалу навчальної дисципліни «Методика навчання іноземної мови дітей дошкільного віку», зміст семінарських занять з курсу, запитання для самоконтролю, завдання для самостійної роботи, тематику наукових повідомлень, короткий термінологічний словник, додатки.

Видання розраховано на викладачів методики навчання іноземної мови, аспірантів, магістрів, викладачів іноземної мови в ДНЗ, студентів педагогічних навчальних закладів.

ЗМІСТ

ВСТУПНЕ СЛОВО	4
РОЗДІЛ 1. Структура навчальної дисципліни	9
Лекційні заняття	15
Семінарські (практичні) заняття	18
Самостійна робота	21
Педагогічна практика	25
РОЗДІЛ 2. Організаційно-методичний супровід вивчення студентами денної і заочної форм навчання курсу «Методика навчання іноземної мови дітей дошкільного віку»	28
Тема 1. Навчання іноземної мови в ДНЗ як компонент загальної методики навчання іноземних мов.....	28
Тема 2. Методи і засоби дошкільного навчання іноземної мови.....	29
Тема 3. Зміст дошкільного навчання іноземної мови	30
Тема 4. Специфіка використання ігор у дошкільному навчанні іноземної мови	31
Тема 5. Психолого-педагогічні особливості формування іншомовної комунікативної компетентності дітей дошкільного віку	33
Тема 6. Форми діяльності дітей на заняттях з іноземної мови	34
Тема 7. Навчання дітей звуковимови	36
Тема 8. Аудіювання як вид мовленнєвої діяльності	37
Тема 9. Лексична робота у навчанні іноземної мови дошкільників.....	38
Тема 10. Формування граматичних навичок і умінь дошкільників	39
Тема 11. Діалогічне мовлення дітей дошкільного віку.....	40
Тема 12. Планування процесу навчання іноземної мови дітей дошкільного віку в ДНЗ.....	41
Тема 13. Специфіка контролю успішності вивчення іноземної мови у ДНЗ	42
Програмові вимоги до курсу «Методика навчання іноземної мови дітей дошкільного віку» для студентів спеціальності «Дошкільна освіта»	44
Термінологічний словник	46
Рекомендована література	50
Додатки	53

ВСТУПНЕ СЛОВО

Теоретичне осмислення актуальних досягнень у галузі дошкільної зарубіжної освіти обумовлює необхідність підвищення її якості в Україні. Відтак реформування сучасного дошкілля сприяє визначенню і утвердженню за пріоритетні особистісно орієнтований і компетентнісний підходи до реалізації змісту освіти дітей. Зміни в соціально-політичному житті країни в руслі чинного законодавства – Конституція України, Закон України «Про освіту» та інші увиразнюють низку концептуальних положень її обов'язкового структурного компонента – мовної освіти. З огляду на це не лише постають нові проблеми формування комунікативної компетенції дітей дошкільного віку, а й посилюється запит педагогічної спільноти на навчально-методичну літературу як засіб фахової підготовки вихователів ДНЗ до навчання дітей іноземної мови з наймолодшого віку.

Відповідно, особливої ваги набуває підготовка вчителів іноземних мов для фахового навчання дітей дошкільного віку в закладах освіти різного типу, різних форм власності й незалежно від їхнього адміністративно-територіального розмежування (місто, село тощо). У посібнику йдеться про вихователя ДНЗ-учителя іноземної мови, який сприяє зацікавленню вихованців вивченню мови як засобу спілкування і водночас як важливого компонента їх підготовки до школи, адже загалом це сприяє формуванню життєвої компетенції особистості в дошкільному дитинстві. Специфіка навчання іноземної мови в цьому віковому періоді зумовлена тим, що дошкільники опановують нею як засобом спілкування, запам'ятовуючи фрази і речення, однак при цьому не вивчають окремі компоненти мови. Методично правильно організований педагогом процес сприяє успішнішому оволодінню дітьми навчальною інформацією. Отож провідною є роль учителя іноземної мови в ДНЗ. Від рівня його фахової підготовки, а також теоретичної, методичної і практичної майстерності залежатиме, передусім, зацікавлення дошкільників мовою, ступінь опанування нею і, загалом, їхня комунікативна компетенція.

На сучасному етапі реформування освітньої системи України до вихователя з правом навчання іноземної мови (учителя) сформульовано низку вимог: окрім володіння знаннями зі своєї дисципліни, він повинен моделювати навчальний процес із проєкцією на досягнення його високої ефективності; педагог має вирізнятися творчістю; повинен бути обізнаним із раціональними формами організації навчального процесу і впроваджувати їх у реальну практику роботи з дітьми; використовувати ефективні методи і прийоми навчання, оптимальні способи досягнення означених цілей.

З огляду на це, сучасний педагог повинен бути поінформованим із основними положеннями державної політики України у галузі дошкільної освіти загалом і навчання іноземних мов зокрема, а також знати особливості особистісного розвитку дитини, її життєво важливі сфери і, насамперед, рівень сформованості пізнавальних інтересів, від яких значною мірою узалежнено технологію і специфіку навчання іноземної мови в умовах ДНЗ.

Мета вивчення дисципліни полягає в обґрунтуванні особливого значення дошкільного дитинства як сенситивного періоду для опанування іноземною мовою; ознайомленні студентів із завданнями і змістом навчання іноземної мови відповідно до вибору дітей дошкільного віку, методами і прийомами роботи задля стимулювання інтересу і зацікавленості вивченням теоретичних аспектів навчання іноземної мови в ДНЗ; формуванні вмінь творчо використовувати набуті теоретичні знання у практичній діяльності; сприянні професійному становленню майбутніх фахівців дошкільної галузі освіти означеного профілю.

Завдання курсу:

а) теоретичні:

- сформулювати уявлення студентів про особливості навчання іноземної мови дітей дошкільного віку і механізми опанування дитиною рідною та іноземною мовами;

- створити умови для ґрунтовного засвоєння теоретичних знань та оволодіння практичними вміннями з управління навчально-виховним процесом щодо вивчення іноземної мови в дошкільному навчальному закладі;

- виховувати соціальну активність студентів, намагання керуватися в практичній діяльності принципами загальнолюдської моралі, сумлінного ставлення до професійних обов'язків, прагнення до творчості;

б) практичні:

- сформувати вміння студентів використовувати теоретичні знання у реальному процесі викладання іноземної мови в ДНЗ, спрямовувати увагу на творчі пошуки щодо організації та проведення занять із іноземної мови в дошкільному навчальному закладі та в умовах сім'ї;

- сформувати прагнення до міцного і усвідомленого опанування змістом і сучасними технологіями навчання іноземної мови дітей дошкільного віку.

У результаті вивчення дисципліни «Методика навчання іноземної мови дітей дошкільного віку» студенти повинні **знати:**

- теоретичні засади курсу «Методика навчання іноземної мови дітей дошкільного віку»;

- передумови дошкільного навчання іноземних мов;

- методичні вимоги до проведення занять з іноземної мови у різних вікових групах;

- санітарно-гігієнічні вимоги до проведення занять з іноземної мови.

Студент повинен **уміти:**

- планувати навчально-виховну роботу з дітьми;

- планувати та проводити заняття з іноземної мови в різних вікових групах дошкільного закладу різного типу;

- складати плани-конспекти занять, сценарії розваг, свят із використанням іншомовної лексики;

- добирати необхідні для роботи матеріали відповідно до вікової групи;

- використовувати методичну літературу;

- використовувати наукові розробки вчених у практичній діяльності;

- діагностувати рівень розвитку іншомовних мовленнєвих умінь дітей дошкільного віку;

- проводити просвітницьку роботу з батьками дітей дошкільного віку з питань навчання іноземних мов.

У першому розділі посібника «Структура навчальної дисципліни» вміщено тематичний план навчальних тем для студентів денної та заочної форм навчання; обґрунтування сутності й специфіки проведення лекційних, семінарських (практичних) занять, наведено перелік завдань для самостійної роботи студентів, систему критеріїв оцінювання їхніх навчальних досягнень, характеристику структури навчального курсу «Методика навчання іноземної мови дітей дошкільного віку», який охоплює три змістові модулі.

Значну увагу приділено розкриттю мети і змісту виробничої практики в ДНЗ для студентів спеціальності «Дошкільна освіта», а саме: конкретизовано завдання, виконання яких під час практики сприятиме формуванню в майбутніх педагогів умінь застосовувати знання з іноземної мови та методики її викладання у реальному процесі ДНЗ, що позитивно впливатиме і на розвиток творчості та ініціативності й реалізацію особистісного потенціалу кожного студента.

У другому розділі посібника «Організаційно-методичний супровід вивчення студентами денної і заочної форм навчання курсу «Методика навчання іноземної мови дітей дошкільного віку» вміщено питання для обговорення, методичні рекомендації щодо розкриття їх змісту, понятійне поле кожної теми, запитання і завдання для самоконтролю і самостійної роботи, тематику наукових повідомлень, рекомендовану літературу і форми роботи з нею.

Міждисциплінарні зв'язки: студенти, опановуючи зазначеним переліком знань, умінь і навичок, актуалізують знання з курсів «Педагогіка загальна», «Педагогіка дошкільна», «Психологія дитяча», «Іноземна мова», «Вступ до спеціальності», «Наступність ДНЗ і початкової школи» та методик викладання різних дисциплін в ДНЗ, що сприятиме подальшому формуванню їхньої професійної компетентності вихователя (методичний аспект).

У підготовці навчально-методичного комплексу було використано сучасні нормативні документи Міністерства освіти і науки України, підручники, навчально-методичні посібники: *Будак С. Формування готовності студентів до іншомовної діяльності з дошкільниками. Монографія зі спецпрактикумом у*

двох книгах / Будає С. – К. : Видавничий Дім «Слово», 2008. – 288 с.; Глушок Л. М. Педагогічна практика із додаткової спеціалізації «Вчитель англійської мови в ДНЗ і початковій школі» : методичні рекомендації / Глушок Л. М. – Хмельницький: ХГПА, 2012. – 50 с.; Шкваріна Т. Англійська мова для дітей дошкільного віку (програма, методичні рекомендації) : навч. посібник для вчителів раннього навчання англ. мови, студ. вищ. пед. навч. закладів / Шкваріна Т. – Умань, 2003. – 116 с.; Шкваріна Т. Методика навчання іноземної мови дошкільників: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закладів / Шкваріна Т. – К. : Освіта України, 2007. – 300 с.

Навчально-методичний комплекс буде корисним для викладачів методики навчання іноземної мови, аспірантів, магістрів, викладачів іноземної мови в ДНЗ, студентів педагогічних навчальних закладів. У запропонованій програмі вміщено питання методики навчання іноземної мови, окреслено психологічні та педагогічні аспекти проблеми навчання іноземної мови, а також науковий доробок учених і практиків, який є дотичним до педагогічної майстерності у руслі навчання іноземної мови дітей дошкільного віку.

РОЗДІЛ І. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1.

Лінгводидактичні засади навчання іноземної мови дітей дошкільного віку

Тема 1. Наукові засади методики навчання іноземних мов у дошкільному навчальному закладі

Історія навчання дітей іноземних мов. Зміст та завдання навчання іноземних мов. Загальна та окремі методики навчання дітей іноземної мови. Психолого-педагогічні та лінгводидактичні засади навчання іноземних мов. Аналіз періодів, сприятливих для початку навчання дітей іноземних мов (У.Вайнрайх, Л.С.Виготський, Я.А.Коменський, О.О.Леонт'єв, Є.І.Михеева, К.Д.Ушинський, В.Штерн, Л.В.Щерба). Експериментальні дослідження навчання іноземної мови дітей раннього та дошкільного віку: Н.Імедадзе, В.Леопольд, Е.Негневицька, Ж.Роже та інші.

Тема 2. Методика навчання іноземної мови в ДНЗ як компонент загальної методики навчання іноземних мов

Поняття концепції дошкільного навчання іноземної мови. Педагогічна наука про роль і значення дошкільного навчання іноземної мови. Методика навчання іноземних мов як наука та її місце в системі наук. Методи дослідження у методиці викладання іноземної мови: основні і допоміжні. Зв'язок методики з педагогікою, психологією і лінгвістикою. Основні принципи освіти і зміни у навчанні іноземних мов.

Тема 3. Методи та засоби дошкільного навчання іноземної мови

Методи та прийоми навчання. Загальна характеристика й класифікація методів навчання іноземних мов. Наочні методи навчання. Словесні методи. Ігрові методи навчання. Прийоми навчання дітей англійської мови. Прийом безперекладної семантизації.

Засоби навчання іноземної мови в ДНЗ (основні та допоміжні; для вчителя і для учня; технічні та нетехнічні). Навчально-методичний комплекс.

Тема 4. Зміст дошкільного навчання іноземної мови

Компоненти змісту. Визначення тематики. Мовний, мовленнєвий, соціокультурний матеріал. Очікувані результати навчання. Вимоги програм щодо навчання дітей іноземної мови.

Тема 5. Специфіка використання ігор у дошкільному навчанні іноземної мови

Класифікація ігор для навчання іноземної мови дошкільників. Ігрові вправи. Вимоги до організації ігор у навчанні дошкільників іноземної мови. Правила проведення ігор.

Тема 6. Психолого-педагогічні особливості формування іншомовної комунікативної компетентності дітей дошкільного віку

Іншомовна комунікативна компетентність дітей дошкільного віку. Психологічні фактори формування комунікативної компетентності на початковому ступені. Увага і уява дитини, вплив зазначених психічних явищ на успішність оволодіння іноземною мовою. Способи комунікативного впливу: переконування і навіювання. Функції вчителя іноземної мови в ДНЗ.

Змістовий модуль 2.

Методичні основи навчання іноземної мови дітей дошкільного віку

Тема 7. Форми діяльності дітей на заняттях з іноземної мови

Заняття як основна форма організації навчання іноземної мови в ДНЗ. Типи занять. Нестандартні заняття в системі організації навчально-творчої діяльності дітей дошкільного віку, їх особливості. Мета та види нестандартних занять, їхні педагогічні можливості. Загальні вимоги до форм діяльності дошкільників на заняттях. Індивідуальна діяльність. Індивідуально-масове тренування. Робота в парах. Робота в групах. Ігрові форми навчальної діяльності. Проблеми активізації діяльності дітей дошкільного віку на заняттях з іноземної мови. Активні методи навчання іноземної мови. Прийоми стимулювання творчої активності дітей.

Тема 8. Навчання дітей звуковимови

Методи навчання фонетики англійської мови. Ігри та вправи на розвиток фонематичного слуху й закріплення звуковимови. Попередження та виправлення фонетичних помилок.

Тема 9. Аудіювання як вид мовленнєвої діяльності

Зміст навчання аудіюванню. Особливості сприймання на слух та розуміння англійського мовлення дошкільниками. Етапи роботи над формуванням навичок сприймання англійського мовлення на слух.

Тема 10. Лексична робота у навчанні іноземної мови дошкільників

Завдання та зміст лексичної роботи в ДНЗ. Тематичний принцип засвоєння лексики. Введення нових слів. Прийоми введення нових слів і речень. Прийоми закріплення нових слів. Місце наочності в збагаченні та закріпленні лексики. Етапи роботи над лексикою.

Тема 11. Формування граматичних навичок і вмінь дошкільників

Закономірності засвоєння граматичних значень іноземної мови дітьми дошкільного віку. Етапи роботи над формуванням граматичних навичок під час навчання іноземної мови. Принципи добору і презентації граматичного матеріалу. Прийоми введення нових граматичних форм і конструкцій. Ігри та вправи на закріплення граматичних форм.

Тема 12. Діалогічне мовлення дітей дошкільного віку

Завдання і зміст розвитку англійського діалогічного мовлення у дошкільників. Принципи і прийоми навчання діалогу англійською мовою. Види діалогів. Місце діалогу в структурі заняття з іноземної мови. Розмова педагога з дітьми іноземною мовою під час заняття. Методичні прийоми розвитку діалогічного мовлення дітей в ході бесіди.

Змістовий модуль 3.

Організація роботи з вивчення іноземної мови в сучасних ДНЗ

України

Тема 13. Планування процесу навчання іноземної мови дітей дошкільного віку

Тематичне планування навчання. Принципи планування навчального процесу. Перспективне і поточне планування. Календарно-річний план.

Тема 14. Специфіка контролю успішності вивчення іноземної мови в ДНЗ

Висока професійна майстерність та педагогічна компетентність педагога – основа успіху дошкільного навчання іноземної мови. Поточний та підсумковий (рубіжний) контроль знань, умінь і навичок дітей дошкільного віку в оволодінні іноземною мовою. Підходи до оцінювання успішності дітей дошкільного віку в оволодінні іноземною мовою. Методика оцінювання.

Тема 15. Педагогічна майстерність педагога – запорука успішності навчання іноземної мови дітей в ДНЗ

Вчитель іноземної мови як організатор міжкультурного спілкування дітей в ДНЗ. Професійно-педагогічний розвиток вчителя іноземної мови в ДНЗ. Професійна творчість учителя іноземної мови як передумова педагогічної майстерності. Шляхи формування педагогічної майстерності педагога в ДНЗ.

Опрацювання курсу «Методика навчання іноземної мови дітей дошкільного віку» передбачає аудиторну (лекційні, семінарсько-практичні заняття) та самостійну роботу студентів, виконання завдань для самоперевірки, модульний контроль (див. табл. 1.1).

Таблиця 1.1

Тематичний план навчальних тем (денна і заочна форми навчання)

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	денна форма				заочна форма			
	усьо-го	у тому числі			усьо-го	у тому числі		
		лекції	практ.	сам.роб.		лекції	практ.	сам.роб.
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Змістовий модуль 1. Лінгводидактичні засади навчання іноземної мови дітей дошкільного віку								
Тема 1. Наукові засади методики навчання іноземних мов в дошкільному закладі.	12	4	-	8	12	2	-	10

Тема 2. Методика навчання іноземної мови в ДНЗ як компонент загальної методики навчання іноземних мов	10	2	2	6	10	-	-	10
Тема 3. Методи і засоби дошкільного навчання іноземної мови	10	2	2	6	12	2	-	10
Тема 4. Зміст дошкільного навчання іноземної мови	10	2	2	6	12	2	-	10
Тема 5. Специфіка використання ігор у дошкільному навчанні іноземної мови.	12	2	2	8	12	-	2	10
Тема 6. Психолого- педагогічні особливості формування іншомовної комунікативної компетентності і дітей дошкільного віку	10	2	2	6	12	-	-	12
Разом за змістовим модулем 1	64	14	10	40	70	6	2	62
Змістовий модуль 2. Методичні основи навчання іноземної мови дітей дошкільного віку								
Тема 7. Форми діяльності дітей на заняттях з іноземної мови.	12	2	2	8	12	-	-	12
Тема 8. Навчання дітей звуківомови.	10	2	2	6	8	2	-	6
Тема 9. Аудіювання як	10	2	2	6	8	2	-	6

вид мовленнєвої діяльності.								
Тема 10. Лексична робота у навчанні іноземної мови дошкільників.	10	2	2	6	12	-	-	12
Тема 11. Формування граматичних навичок і вмінь дошкільників.	12	2	2	8	10	-	2	8
Тема 12. Діалогічне мовлення дітей дошкільного віку.	12	2	2	8	12	-	-	12
Разом за змістовим модулем 2	66	12	12	42	62	4	2	56
Змістовий модуль 3. Організація роботи з вивчення іноземної мови в сучасних ДНЗ України								
Тема 13. Планування процесу навчання іноземної мови дітей дошкільного віку в ДНЗ	12	2	2	8	10	2	-	8
Тема 14. Специфіка контролю успішності вивчення іноземної мови у ДНЗ.	10	2	2	6	10	-	-	10
Тема 15. Педагогічна майстерність педагога – запорука успішності навчання іноземної мови дітей в ДНЗ	10	2	-	8	10	-	-	10
Разом за змістовим модулем 3	32	6	4	22	30	2	-	28
Усього годин	162	32	26	104	162	12	4	146

Лекційні заняття, їх тематика та обсяг

Важливе місце у системі підготовки майбутнього викладача іноземної мови в ДНЗ відведено лекціям. За призначенням лекції з дисципліни «Методика навчання іноземної мови дітей дошкільного віку» є вступні (дають загальне уявлення про завдання, зміст дисципліни, сприяють розвитку в студентів інтересу до неї) та тематичні (їх присвячено розкриттю конкретних тем навчальної програми). Значну увагу у читанні лекційного курсу приділено логічному та послідовному викладу матеріалу, дотриманню принципів науковості, доступності, свідомості, цілісності, системності. Тематику лекційних занять та дидактичну мету кожної теми дисципліни «Методика навчання іноземної мови дітей дошкільного віку» представлено в таблиці 1.2.

Таблиця 1.2

Тематика лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Змістовий модуль 1. Лінгводидактичні засади навчання іноземної мови дітей дошкільного віку		
1	<p>Наукові засади методики навчання іноземних мов в дошкільному закладі</p> <p><i>Навчальна мета:</i> проаналізувати історію навчання дітей іноземних мов; розкрити сутність, зміст та завдання методики навчання іноземних мов, конкретизувати психолого-педагогічні та лінгводидактичні засади навчання іноземних мов, ознайомити з експериментальними дослідженнями у вказаній галузі.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Історія навчання дітей іноземних мов. 2. Зміст та завдання навчання іноземних мов. Загальна та окремі методики навчання дітей іноземної мови. 3. Психолого-педагогічні та лінгводидактичні засади навчання іноземних мов. 4. Експериментальні дослідження навчання дітей іноземної мови в ранньому та дошкільному віці. 	4
2	<p>Методика навчання іноземної мови в ДНЗ як компонент загальної методики навчання іноземних мов</p> <p><i>Навчальна мета:</i> розкрити особливості концепції дошкільного навчання іноземної мови та її місце в системі наук, обґрунтувати основні і допоміжні методи дослідження у методиці викладання іноземної мови, проаналізувати зв'язок методики навчання іноземної мови з педагогікою, психологією і лінгвістикою.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття концепції дошкільного навчання іноземної мови. Педагогічна наука про роль і значення дошкільного навчання іноземної мови. 2. Методика навчання іноземних мов як наука та її місце в системі наук. 3. Методи дослідження у методиці викладання іноземної мови: 	2

	основні і допоміжні. 4. Зв'язок методики з педагогікою, психологією і лінгвістикою.	
3	Методи і засоби дошкільного навчання іноземної мови <i>Навчальна мета:</i> охарактеризувати сутність понять «метод», «метод навчання», «засіб навчання», «прийом»; проаналізувати класифікацію методів навчання іноземних мов, охарактеризувати прийоми, основні, допоміжні, для вчителя і учня, технічні та нетехнічні засоби навчання іноземної мови в ДНЗ. 1. Методи дошкільного навчання іноземної мови. 2. Класифікація методів навчання іноземних мов. Наочні методи навчання. Словесні методи. Ігрові методи навчання. 3. Прийоми навчання дітей англійської мови. 4. Засоби навчання іноземної мови в ДНЗ (основні та допоміжні; для вчителя і для учня; технічні та нетехнічні).	2
4	Зміст дошкільного навчання іноземної мови <i>Навчальна мета:</i> охарактеризувати сутність поняття «зміст освіти», його компоненти, мовний, мовленнєвий, соціокультурний аспекти, проаналізувати навчальні програми для вивчення іноземної мови в ДНЗ. 1. Поняття про зміст дошкільного навчання іноземної мови. 2. Компоненти змісту. 3. Мовний, мовленнєвий, соціокультурний матеріал змісту освіти. 4. Характеристика навчальних програм для вивчення іноземної мови в ДНЗ. Вимоги програм щодо навчання дітей англійської мови.	2
5	Специфіка використання ігор у дошкільному навчанні іноземної мови <i>Навчальна мета:</i> охарактеризувати сутність поняття «гра», «дидактична гра», специфіку використання ігор у навчанні іноземної мови дітей дошкільного віку, проаналізувати класифікація ігор; вимоги і правила щодо організації ігор у навчанні дошкільників іноземної мови. 1. Характеристика ігор для вивчення іноземної мови в ДНЗ. Класифікація ігор. 2. Місце проведення ігор. 3. Вимоги до організації ігор у навчанні дошкільників іноземної мови. 4. Правила проведення ігор.	2
6	Психолого-педагогічні особливості формування іншомовної комунікативної компетентності дітей дошкільного віку <i>Навчальна мета:</i> охарактеризувати сутність понять «компетентність», «іншомовна комунікативна компетентність», обґрунтувати психологічні і педагогічні фактори її формування, проаналізувати способи комунікативного впливу (переконування і навіювання). 1. Іншомовна комунікативна компетентність дітей дошкільного віку. 2. Психологічні фактори успішності навчання іноземної мови на початковому ступені. 3. Способи комунікативного впливу: переконування і навіювання.	2
Змістовий модуль 2. Методичні основи навчання іноземної мови дітей дошкільного віку		
7	Форми діяльності дітей на заняттях з іноземної мови <i>Навчальна мета:</i> розкрити зміст понять «форма навчання», «форми діяльності дітей», «заняття», охарактеризувати загальні вимоги до їх організації і активізації, проаналізувати типи занять з іноземної мови, їх особливості. 1. Загальні вимоги до форм діяльності дошкільників на заняттях.	2

	<ol style="list-style-type: none"> 2. Ігрові форми навчальної діяльності. 3. Активізація діяльності дітей дошкільного віку на заняттях з іноземної мови. 4. Типи занять. Нестандартні заняття в системі організації навчально-творчої діяльності дітей дошкільного віку. 	
8	<p>Навчання дітей звуковимови</p> <p><i>Навчальна мета:</i> охарактеризувати сутність понять «метод», «метод навчання», обґрунтувати методи навчання фонетики англійської мови в ДНЗ, ігри і вправи на розвиток фонематичного слуху й закріплення звуковимови, конкретизувати шляхи попередження та виправлення фонетичних помилок у дошкільників.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Методи навчання фонетики англійської мови. 2. Ігри та вправи на розвиток фонематичного слуху й закріплення звуковимови. 3. Попередження та виправлення фонетичних помилок. 	2
9	<p>Аудіювання як вид мовленнєвої діяльності</p> <p><i>Навчальна мета:</i> розкрити зміст поняття «аудіювання», охарактеризувати особливості сприймання на слух іноземної мови дітьми дошкільного віку, ознайомити з етапами роботи педагога над формуванням навичок сприймання іноземної (англійської) мови на слух.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Зміст навчання аудіюванню. 2. Особливості сприймання на слух та розуміння англійського мовлення дошкільниками. 3. Етапи роботи над формуванням навичок сприймання англійського мовлення на слух. 	2
10	<p>Лексична робота у навчанні іноземної мови дошкільників</p> <p><i>Навчальна мета:</i> проаналізувати зміст і завдання лексичної роботи в ДНЗ, дати характеристику тематичного принципу засвоєння лексики, ознайомити з прийомами введення і закріплення нових слів і речень, визначити місце наочності у лексичній роботі, конкретизувати етапи роботи над лексикою.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Завдання та зміст лексичної роботи в ДНЗ. 2. Тематичний принцип засвоєння лексики. Введення нових слів. Прийоми введення нових слів і речень. Прийоми закріплення нових слів. 3. Роль та місце наочності в збагаченні та закріпленні лексики. 4. Етапи роботи над лексикою. 	2
11	<p>Формування граматичних навичок і вмінь дошкільників</p> <p><i>Навчальна мета:</i> охарактеризувати закономірності засвоєння граматичних значень іноземної мови дітьми дошкільного віку, проаналізувати принципи і прийоми добору і презентації граматичного матеріалу, ознайомити з етапами роботи над формуванням граматичних навичок під час навчання іноземної мови.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Закономірності засвоєння граматичних значень іноземної мови дітьми дошкільного віку. 2. Принципи добору і презентації граматичного матеріалу. Прийоми введення нових граматичних форм і конструкцій. 3. Ігри та вправи на закріплення граматичних форм. 4. Етапи роботи над формуванням граматичних навичок під час навчання іноземної мови. 	2
12	<p>Діалогічне мовлення дітей дошкільного віку</p> <p><i>Навчальна мета:</i> охарактеризувати завдання і зміст розвитку англійського діалогічного мовлення у дошкільників, принципи і прийоми навчання діалогу, визначити види діалогу і його місце у структурі</p>	2

	<p>заняття з іноземної мови.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Завдання і зміст розвитку англійського діалогічного мовлення у дошкільників. 2. Принципи і прийоми навчання діалогу англійською мовою. 3. Види діалогу. Місце діалогу в структурі заняття з англійської мови. 4. Розмова вихователя з дітьми англійською мовою під час заняття. 5. Методичні прийоми розвитку діалогічного мовлення дітей в ході бесіди. 	
Змістовий модуль 3. Організація роботи з вивчення іноземної мови в сучасних ДНЗ України		
13	<p>Планування процесу навчання іноземної мови дітей дошкільного віку</p> <p><i>Навчальна мета:</i> розкрити зміст понять «планування», «перспективне планування», «поточне планування», охарактеризувати принципи планування навчання іноземної мови в ДНЗ, календарно-річний план.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Тематичне планування навчання. 2. Принципи планування навчального процесу. 3. Перспективне і поточне планування. 4. Календарно-річний план. 	2
14	<p>Специфіка контролю успішності вивчення іноземної мови в ДНЗ</p> <p><i>Навчальна мета:</i> розкрити сутність і завдання контролю успішності у дошкільному навчанні іноземної мови, охарактеризувати особливості поточного та підсумкового контролю, визначити підходи до оцінювання успішності дітей дошкільного віку в оволодінні англійською мовою.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поточний та підсумковий (рубіжний) контроль знань, умінь і навичок дітей дошкільного віку в оволодінні англійською мовою. 2. Підходи до оцінювання успішності дітей дошкільного віку в оволодінні англійською мовою. Методика оцінювання. 	2
15	<p>Педагогічна майстерність педагога – запорука успішності навчання іноземної мови дітей в ДНЗ</p> <p><i>Навчальна мета:</i> охарактеризувати специфіку професійної діяльності вчителя іноземної мови в ДНЗ як організатора міжкультурного спілкування дітей, проаналізувати особливості його професійно-педагогічного розвитку і творчості, визначити шляхи формування педагогічної майстерності педагога в ДНЗ.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Вчитель іноземної мови як організатор міжкультурного спілкування дітей в ДНЗ. 2. Професійно-педагогічний розвиток вчителя іноземної мови в ДНЗ. 3. Професійна творчість учителя іноземної мови як передумова педагогічної майстерності. 4. Шляхи формування педагогічної майстерності педагога в ДНЗ. 	2
	Разом	32

Семінарські (практичні) заняття, їх тематика та обсяг

Семінарські заняття з дисципліни «Методика навчання іноземної мови дітей дошкільного віку» спрямовано на засвоєння та закріплення навчального матеріалу, запропонованого на лекційних заняттях та здобутого у процесі

самостійної роботи. Семінарські заняття сприяють поглибленому опануванню студентами основних тем курсу, формуванню вмінь самостійно оволодівати знаннями, аналізувати, синтезувати, абстрагувати, конкретизувати, узагальнювати навчальну інформацію, розвивають мислення, інтерес до навчального предмета.

Таблиця 1.3

Тематика семінарських (практичних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Змістовий модуль 1. Лінгводидактичні засади навчання іноземної мови дітей дошкільного віку		
1	Навчання іноземної мови в ДНЗ як компонент загальної методики навчання іноземних мов 1. Поняття концепції дошкільного навчання іноземної мови. 2. Педагогічна наука про роль і значення дошкільного навчання іноземної мови. 3. Методика навчання іноземних мов як наука та її місце в системі наук. 4. Методи дослідження у методиці викладання іноземної мови: основні і допоміжні. 5. Зв'язок методики з педагогікою, психологією і лінгвістикою. 6. Основні принципи освіти і зміни у навчанні іноземних мов.	2
2	Методи і засоби дошкільного навчання іноземної мови 1. Методи та прийоми навчання. 2. Загальна характеристика й класифікація методів дошкільного навчання іноземних мов. 3. Наочні методи навчання. 4. Словесні методи. 5. Ігрові методи навчання. 6. Прийоми навчання дітей дошкільного віку англійської мови. 7. Засоби навчання іноземної мови в ДНЗ.	2
3	Зміст дошкільного навчання іноземної мови 1. Компоненти змісту дошкільного навчання іноземної мови. 2. Визначення тематики. 3. Мовний, мовленнєвий, соціокультурний матеріал. 4. Очікувані результати навчання. 5. Вимоги програм щодо навчання дітей дошкільного віку англійської мови.	2
4	Специфіка використання ігор у дошкільному навчанні іноземної мови 1. Класифікація ігор. 2. Місце проведення ігор. 3. Ігрові вправи.	2

	4. Вимоги до організації ігор у навчанні дошкільників іноземної мови. Правила проведення ігор.	
5	Психолого-педагогічні особливості формування іншомовної комунікативної компетентності дітей дошкільного віку 1. Психологічні фактори успішності навчання іноземної мови на початковому ступені. 2. Увага і увага дитини, вплив зазначених психічних явищ на успішність оволодіння іноземною мовою в ДНЗ. 3. Способи комунікативного впливу: переконування і навіювання. 4. Функції викладача іноземної мови дітей дошкільного віку.	2
Змістовий модуль 2. Методичні основи навчання іноземної мови дітей дошкільного віку		
6	Форми діяльності дітей на заняттях з іноземної мови 1. Загальні вимоги до форм діяльності дошкільників на заняттях. 2. Індивідуальна діяльність. Індивідуально-масове тренування. 3. Робота в парах. Робота в групах. 4. Типи занять. 5. Прийоми стимулювання творчої активності дітей.	2
7	Навчання дітей звуковимови 1. Методи навчання фонетики англійської мови. 2. Ігри та вправи на розвиток фонематичного слуху й закріплення звуковимови. 3. Попередження та виправлення фонетичних помилок.	2
8	Аудіювання як вид мовленнєвої діяльності 1. Зміст навчання аудіюванню. 2. Особливості сприймання на слух та розуміння англійського мовлення дошкільниками. 3. Етапи роботи над формуванням навичок сприймання англійського мовлення на слух.	2
9	Лексична робота у навчанні іноземної мови дошкільників 1. Завдання та зміст лексичної роботи в ДНЗ. 2. Тематичний принцип засвоєння лексики. 3. Введення нових слів. Прийоми введення нових слів і речень. Прийоми закріплення нових слів. 4. Роль та місце наочності в збагаченні та закріпленні лексики. 5. Етапи роботи над лексикою.	2
10	Формування граматичних навичок і умінь дошкільників 1. Закономірності засвоєння граматичних значень іноземної мови дітьми дошкільного віку. 2. Етапи роботи над формуванням граматичних навичок під час навчання іноземної мови. 3. Принципи добору і презентації граматичного матеріалу. 4. Прийоми введення нових граматичних форм і конструкцій. 5. Ігри та вправи на закріплення граматичних форм.	2
11	Діалогічне мовлення дітей дошкільного віку 1. Завдання і зміст розвитку англійського діалогічного мовлення	2

	у дошкільників. 2. Принципи і прийоми навчання діалогу англійською мовою. 3. Види діалогу. 4. Місце діалогу в структурі заняття з англійської мови. 5. Розмова вихователя з дітьми англійською мовою під час заняття. 6. Методичні прийоми розвитку діалогічного мовлення дітей в ході бесіди.	
Змістовий модуль 3. Організація роботи з вивчення іноземної мови в сучасних ДНЗ України		
12	Планування процесу навчання іноземної мови дітей дошкільного віку 1. Тематичне планування навчання. 2. Принципи планування навчального процесу. 3. Перспективне і поточне планування. 4. Календарно-річний план.	2
13	Специфіка контролю успішності вивчення іноземної мови в ДНЗ 1. Висока професійна майстерність та педагогічна компетентність педагога – основа успіху дошкільного навчання іноземної мови. 2. Поточний та підсумковий (рубіжний) контроль знань, умінь і навичок дітей дошкільного віку в оволодінні іноземною мовою. 3. Підходи до оцінювання успішності дітей дошкільного віку в оволодінні іноземною мовою. 4. Методика оцінювання.	2

Самостійна робота студентів, її тематика та обсяг

Самостійна робота студентів є важливою складовою навчального процесу. Її спрямовано на засвоєння знань, формування вмінь та навичок навчання іноземної мови дітей дошкільного віку. Вона сприяє розвитку інтересу майбутніх педагогів до творчої роботи і здатності розв'язання наукових завдань.

Зміст самостійної роботи визначається робочою навчальною програмою з дисципліни та методичними рекомендаціями викладача. Для самостійного опрацювання рекомендовано опрацювання наукової літератури та періодичних видань.

Самостійна робота з дисципліни «Методика навчання іноземної мови дітей дошкільного віку» передбачає підготовку теоретичних питань курсу; опрацювання лекційного матеріалу; виконання завдань для самоконтролю та

самостійної роботи; опрацювання нормативно-правової бази, періодичної літератури; підготовку наукових повідомлень.

Таблиця 1.4

Тематика самостійної роботи (денна форма навчання)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Змістовий модуль 1. Лінгводидактичні засади навчання іноземної мови дітей дошкільного віку		
1	Наукові засади методики навчання іноземних мов в дошкільному закладі.	8
2	Методика навчання іноземної мови в ДНЗ як компонент загальної методики навчання іноземних мов	6
3	Методи і засоби дошкільного навчання іноземної мови	6
4	Зміст дошкільного навчання іноземної мови	6
5	Специфіка використання ігор у дошкільному навчанні іноземної мови.	8
6	Психолого-педагогічні особливості формування іншомовної комунікативної компетентності дітей дошкільного віку	6
Змістовий модуль 2. Методичні основи навчання іноземної мови дітей дошкільного віку		
7	Форми діяльності дітей на заняттях з іноземної мови.	8
8	Навчання дітей звуковимови.	6
9	Аудіювання як вид мовленнєвої діяльності.	6
10	Лексичної робота у навчанні іноземної мови дошкільників.	6
11	Формування граматичних навичок і вмінь дошкільників.	8
12	Діалогічне мовлення дітей дошкільного віку.	8
Змістовий модуль 3. Організація роботи з вивчення іноземної мови в сучасних ДНЗ України		
13	Планування процесу навчання іноземної мови дітей дошкільного віку	8
14	Специфіка контролю успішності вивчення іноземної мови в ДНЗ.	6
15	Педагогічна майстерність педагога – запорука успішності навчання іноземної мови дітей в ДНЗ	8
	Разом	104

Таблиця 1.5

Тематика самостійної роботи (заочна форма навчання)

№	Назва теми	Кількість
---	------------	-----------

з/п		ГОДИН
Змістовий модуль 1. Лінгводидактичні засади навчання іноземної мови дітей дошкільного віку		
1	Наукові засади методики навчання іноземних мов в дошкільному закладі.	10
2	Методика навчання іноземних мов як компонент загальної методики навчання іноземної мови	10
3	Методи та засоби дошкільного навчання іноземної мови	10
4	Зміст дошкільного навчання іноземної мови	10
5	Специфіка використання ігор у дошкільному навчанні іноземної мови.	10
6	Психолого-педагогічні особливості формування іншомовної комунікативної компетентності дітей дошкільного віку	12
Змістовий модуль 2. Методичні основи навчання іноземної мови дітей дошкільного віку		
7	Форми діяльності дітей на заняттях з іноземної мови.	12
8	Навчання дітей звуковимови.	6
9	Аудіювання як вид мовленнєвої діяльності.	6
10	Лексичної робота у навчанні іноземної мови дошкільників.	12
11	Формування граматичних навичок і вмінь дошкільників.	8
12	Діалогічне мовлення дітей дошкільного віку.	12
Змістовий модуль 3. Організація роботи з вивчення іноземної мови в сучасних ДНЗ України		
13	Планування процесу навчання іноземної мови дітей дошкільного віку	8
14	Специфіка контролю успішності вивчення іноземної мови в ДНЗ.	10
15	Педагогічна майстерність педагога – запорука успішності навчання іноземної мови дітей в ДНЗ	10
	Разом	146

Таблиця 1.6

Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
80 – 89	B	добре	
70 – 79	C		

60 – 69	D	задовільно	
50 – 59	E		
26 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-25	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Таблиця 1.7

Критерії та норми оцінювання знань, умінь і навичок студентів
(спеціальність «Дошкільна освіта»)
з дисципліни «Методика навчання іноземної мови дітей дошкільного віку»

Оцінка	Критерії оцінювання
«відмінно»	ставиться за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння вільно виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою; за знання основної та додаткової літератури; за вияв креативності у розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь.
«добре»	ставиться за вияв студентом повних, систематичних знань із дисципліни, успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань; проте у відповідях студента наявні незначні помилки.
«задовільно»	ставиться за вияв знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності. поверхову обізнаність з основною і додатковою літературою. передбаченою навчальною програмою; можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але студент спроможний усунути їх із допомогою викладача.
«незадовільно»	виставляється студентові, відповідь якого під час відтворення основного програмового матеріалу поверхова, фрагментарна, що зумовлено початковими уявленнями про предмет вивчення. Таким чином, оцінка «незадовільно» ставиться студентові, який неспроможний до навчання чи виконання фахової діяльності після закінчення ВНЗ без повторного навчання за програмою відповідної дисципліни.

Реферативні дослідження та есе, які виконує студент за визначеною тематикою, обговорюються та захищаються на семінарських заняттях.

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на семінарських (практичних) заняттях, під час виконання самостійної навчально-дослідної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- 1) своєчасність виконання навчальних завдань;
- 2) повний обсяг їх виконання;
- 3) якість виконання навчальних завдань;
- 4) самостійність виконання;
- 5) творчий підхід у виконанні завдань;
- 6) ініціативність у навчальній діяльності.

Педагогічна практика в ДНЗ

Основною метою навчання іноземної мови в дошкільному віці є формування у дитини елементарних навичок спілкування цією мовою. Програмою розвитку дитини «Я у Світі» окреслено зміст іншомовної мовленнєвої та соціокультурної компетентності в дошкільному віці. Майбутній учитель іноземної мови в контексті комунікативної спрямованості навчання повинен володіти основними практичними вміннями та навичками проведення занять з іноземної мови і організації свят в ДНЗ.

Саме педагогічна практика з додаткової спеціальності «Вчитель іноземної мови в ДНЗ» є важливим компонентом професійної підготовки майбутнього педагога. Вона дає йому можливість застосувати теоретичні знання на практиці, активізує його пізнавальну діяльність, мотивує до вивчення реального стану викладання іноземної мови в ДНЗ, допомагає знаходити спільну мову з колегами та вихованцями, навчає коректному веденню необхідної документації.

Студенти-практиканти у процесі цього виду практики можуть спостерігати, готувати та проводити не лише заняття з іноземної мови в ДНЗ, а й позакласні заходи, ранки та інсценізації казок, факультативні заняття, брати участь у роботі гуртка з іноземної мови. Неухильне дотримання усіх запропонованих напрямів роботи практикантом дозволяє вивести його педагогічну діяльність на вищий рівень та охопити усе коло завдань, які стоять перед сучасним учителем іноземної мови в ДНЗ та у початковій школі.

Метою педагогічної практики є розвиток у студентів умінь здійснювати діяльність з навчання іноземної мови дітей дошкільного віку на базі сформованої у них іншомовної компетенції та знань з методики, педагогіки та психології; забезпечення ефективного пізнання студентами закономірностей та особливостей іншомовної професійної діяльності та оволодіння способами її

організації, вміння вирішення конкретних методичних та мовних завдань; виховання у студентів потреби систематично розширювати та поглиблювати свої знання і творчо застосовувати їх на практиці.

Завдання педагогічної практики:

- удосконалення вмінь і навичок спостереження за навчально-виховним процесом і аналіз його результатів;
- закріплення теоретичних знань з методики навчання іноземної мови дітей дошкільного віку, застосування їх на практиці;
- свідоме поєднання теорії та практики навчальної діяльності, усвідомлення професійної значущості такого поєднання;
- формування у практикантів умінь проводити заняття з використанням найсучасніших вітчизняних та зарубіжних методів і прийомів навчально-пізнавальної діяльності;
- набуття навичок керівництва пізнавальною діяльністю дошкільників у відповідності з їх віковими та індивідуальними особливостями;
- оволодіння методами та прийомами проведення занять, позакласних виховних заходів на основі знань іноземної мови та методики її викладання;
- вміння синтезувати, аналізувати та застосовувати методичні, мовні та психолого-педагогічні знання у процесі практичної навчальної діяльності для вирішення конкретних навчальних завдань;
- формування і розвиток професійних навичок та вмінь;
- ознайомлення з передовим педагогічним досвідом; розвиток вміння здійснювати самоаналіз, самоконтроль та самооцінку своєї педагогічної діяльності;
- набуття стійкого інтересу до майбутньої професії, потреби у самоосвіті; вироблення творчого, дослідницького підходу до майбутньої педагогічної діяльності;
- пошук, систематизація та накопичення методичного, наукового та роздаткового матеріалу.

Види діяльності студентів на педагогічній практиці:

- спостереження й аналіз занять з іноземної (англійської) мови в ДНЗ, а також позакласних заходів;
- складання планів-конспектів занять згідно з календарно-тематичним планом;
- проведення занять та позакласних заходів з іноземної мови в ДНЗ;
- розробка та виготовлення наочності, дидактичних матеріалів до занять;
- проведення індивідуальної роботи з дітьми, батьками.

Зміст педагогічної практики із додаткової спеціалізації «Вчитель іноземної мови в ДНЗ» включає:

- ознайомлення з дошкільним навчальним закладом, завідувачем, вихователем-методистом, вихователями, учителями іноземної мови у ДНЗ, навчальними планами, досвідом роботи вчителів іноземної мови;
- планування навчально-виховного процесу на семестр та проведення занять і позакласних заходів іноземною мовою;
- відвідування, спостереження та наступний аналіз занять і позакласних заходів іноземною мовою;
- допомога педагогу в проведенні занять з іноземної мови;
- вивчення вікових та індивідуальних особливостей дошкільників;
- підготовка наочного і дидактичного матеріалів;
- опанування вміннями і навичками з питань підготовки та проведення позакласної роботи з іноземної мови (ранки, інсценізації казок, клуби іноземної мови, тижні іноземної мови, вечори іноземної мови, стіннівки);
- узагальнення досвіду роботи вчителів іноземної мови; опрацювання наукової літератури; вивчення досвіду проведення наукових спостережень, тестування, бесід.

Керівник педагогічної (виробничої) практики оцінює самостійне проведення занять з іноземної (англійської) мови відповідно до чинних рекомендацій, їх комунікативну спрямованість та результативність.

**РОЗДІЛ 2. ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНИЙ СУПРОВІД
ВИВЧЕННЯ СТУДЕНТАМИ ДЕННОЇ І ЗАОЧНОЇ ФОРМ НАВЧАННЯ
КУРСУ
«МЕТОДИКА НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ДІТЕЙ
ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ»**

**Змістовий модуль 1. Лінгводидактичні засади навчання іноземної
мови дітей дошкільного віку**

**Тема 1. Навчання іноземної мови в ДНЗ як компонент загальної
методики навчання іноземних мов**

I. Питання для обговорення

1. Поняття концепції дошкільного навчання іноземної мови.
2. Педагогічна наука про роль і значення дошкільного навчання іноземної мови.
3. Methodика навчання іноземних мов як наука та її місце в системі наук.
4. Методи дослідження у методиці викладання іноземної мови: основні і допоміжні.
5. Зв'язок методики з педагогікою, психологією і лінгвістикою.
6. Основні принципи освіти і зміни у навчанні іноземних мов.

Основні поняття: методика, іноземна мова, ДНЗ, методика навчання іноземних мов, концепція дошкільної освіти, метод, педагогіка, психологія, лінгвістика, принцип.

II. Запитання і завдання для самоконтролю

1. Дайте визначення поняття «Методика навчання іноземної мови (ІМ)»:
 - як педагогічної науки;
 - як навчальної дисципліни у ВНЗ;
 - як технології вчителя іноземної мови.
2. Яка мета навчання дошкільників іноземної мови?
3. Що є об'єктом і предметом вивчення іноземної мови в ДНЗ?
4. Чому розвиток та виховання є пріоритетним у навчанні дошкільників іноземної мови?
5. Навіщо вчителю іноземної мови знати, які завдання розв'язувати у процесі навчання дошкільників іноземної мови? Назвіть ці завдання?

6. Що означає методична категорія «принцип»? Які спеціальні принципи навчання дошкільників іноземної мови ви знаєте?

III. Завдання для самостійної роботи

1. Проаналізуйте зміст освітньої лінії «Іноземні мови» Базового компоненту дошкільної освіти (2012р.).
2. Проаналізуйте методичну літературу з навчання іноземної мови дошкільників. Складіть анотації розглянутих книг.

IV. Наукові повідомлення

1. Зв'язок методики навчання іноземних мов з іншими науками.
2. Лінгвопсихологічні основи навчання іноземної мови дітей дошкільного віку.

Рекомендована література: 3, 4, 6, 8, 10, 16, 23, 25, 26, 30, 33.

Тема 2. Методи і засоби дошкільного навчання іноземної мови

I. Питання для обговорення

1. Загальна характеристика й класифікація методів дошкільного навчання іноземних мов.
2. Наочні методи навчання.
3. Словесні методи.
4. Ігрові методи навчання.
5. Прийоми навчання англійської мови дітей дошкільного віку.
6. Засоби навчання іноземної мови в ДНЗ.

Основні поняття: метод, метод навчання, засіб навчання, прийом, класифікація, наочні методи, словесні методи, ігрові методи.

II. Запитання і завдання для самоконтролю

1. У чому полягає різниця між поняттями «метод навчання», «прийом навчання» і «засіб навчання»?
2. Дайте загальну характеристику наочних методів навчання. Поясніть специфіку їх використання у роботі з дітьми дошкільного віку.
3. Дайте загальну характеристику словесних методів навчання. Поясніть специфіку їх використання у роботі з дітьми дошкільного віку.

4. Назвіть і охарактеризуйте специфічні методи та прийоми навчання дошкільників іноземної мови.
5. Які засоби навчання іноземної мови у дошкільних закладах ви можете назвати?
6. Які засоби навчання містить НМК (навчально-методичний комплекс) з раннього навчання іноземної мови?
7. Проаналізуйте складові компоненти НМК для вчителя і учня.
8. Обґрунтуйте основні відмінності у використанні наочних, словесних і ігрових методів навчання.

III. Завдання для самостійної роботи

1. Подайте схематично класифікацію методів навчання іноземної мови дітей дошкільного віку.
2. Запропонуйте фрагмент конспекту заняття з англійської мови для дошкільників з використанням наочного матеріалу.

IV. Наукові повідомлення

1. Засоби навчання англійської мови.
2. Використання інтерактивних методів у навчанні дошкільників англійської мови.
3. Використання зарубіжної дитячої літератури на заняттях іноземної мови.

Рекомендована література: 1, 3, 7, 8, 10, 26, 33.

Тема 3. Зміст дошкільного навчання іноземної мови

I. Питання для обговорення

1. Компоненти змісту дошкільного навчання іноземної мови.
2. Визначення тематики.
3. Мовний, мовленнєвий, соціокультурний матеріал.
4. Очікувані результати дошкільного навчання іноземної мови.
5. Вимоги програм щодо навчання дітей дошкільного віку англійської мови.

Основні поняття: зміст, тематика, мета дошкільного навчання іноземної мови, концепція.

II. Запитання і завдання для самоконтролю

1. Що означає методична категорія «зміст навчання»?
2. Які чинники необхідно враховувати при визначенні змісту навчання дошкільників іноземної мови?
3. Яку структуру має зміст навчання іноземної мови?
4. Яка мета навчання іноземної мови дошкільників?
5. Чому розвиток та виховання є пріоритетним у навчанні дошкільників іноземної мови?
6. Навіщо педагогу знати, які завдання розв'язувати у процесі навчання іноземної мови дошкільників? Чи знаєте ви ці завдання?
7. Що мають знати і вміти діти по завершенні вивчення іноземної мови в ДНЗ?

III. Завдання для самостійної роботи

1. Проаналізуйте чинні програми для навчання і виховання дітей дошкільного віку на предмет рекомендацій щодо вивчення іноземної мови в ДНЗ.
2. Ознайомтеся з Базовим компонентом дошкільної освіти (К., 2012).

IV. Наукові повідомлення

1. Дитина дошкільного віку як суб'єкт освіти і розвитку засобами іноземної мови.
2. Наукові основи змісту дошкільного навчання іноземної мови та шляхи його вдосконалення.

Рекомендована література: 2, 3, 4, 10, 13, 14, 15, 22, 30, 31, 32.

Тема 4. Специфіка використання ігор у дошкільному навчанні іноземної мови

I. Питання для обговорення

1. Класифікація ігор.
2. Місце проведення ігор.
3. Ігрові вправи.
4. Вимоги до організації ігор у навчанні дошкільників іноземної мови. Правила проведення ігор.

Основні поняття: гра, дидактична гра, сюжетно-рольова гра, класифікація, вправа, правила, ігровий задум.

II. Запитання і завдання для самоконтролю

1. З'ясуйте зміст термінів «гра», «дидактична гра», «ігрова діяльність», «мотив», «мотивація».
2. Чому гра є методом навчання? Пригадайте, які ще методи використовують у навчанні іноземної мови дітей дошкільного віку.
3. Чи можна будь-яке заняття для навчання дошкільників іноземної мови назвати грою?
4. Яким ігровим сюжетом об'єднані усі заняття з іноземної мови в ДНЗ?
5. Чи можна під час навчання дошкільників використовувати методи, якими навчають школярів? Чому гра є провідним методом навчання дошкільників ІМ?

III. Завдання для самостійної роботи

1. Складіть картотеку публікацій про використання дидактичних ігор у навчанні іноземної мови дітей дошкільного віку.
2. Знайдіть і систематизуйте висловлювання педагогів, психологів, лінгводидактів про ігри.
3. Укладіть схему «Види ігор для навчання іноземної мови дітей дошкільного віку».
4. Опишіть умови ефективної організації ігор у навчанні іноземної мови дітей дошкільного віку.
5. Напишіть творчу роботу на тему «Дидактична гра – стежинка до вивчення іноземної мови».
6. Напишіть план проведення гри у навчанні іноземної мови дітей дошкільного віку (тема гри і вікова група – за вибором студента).

IV. Наукові повідомлення

1. Специфіка використання гри у дошкільному навчанні англійської мови.
2. Мовна гра як засіб навчання дошкільників іноземної мови.
3. Активізація діяльності дошкільників засобами ігор у навчанні іноземної мови.

4. Вплив ігор на розвиток самостійності дошкільників у вивченні іноземної мови.

Рекомендована література: 2, 8, 9, 17, 18, 19, 33.

Тема 5. Психолого-педагогічні особливості формування іншомовної комунікативної компетентності дітей дошкільного віку

I. Питання для обговорення

1. Іншомовна комунікативна компетентність дітей дошкільного віку.
2. Психологічні фактори успішності оволодіння іноземною мовою на початковому ступені.
3. Вплив психічних процесів на формування іншомовної комунікативної компетентності дошкільників.
4. Способи комунікативного впливу: переконування і навіювання.
5. Функції вчителя іноземної мови дітей дошкільного віку.

Основні поняття: компетентність, компетенція, комунікативна компетенція, іншомовна комунікативна компетенція, іноземна мова, увага, ува, пам'ять, мислення, мовлення, переконування, навіювання.

II. Запитання і завдання для самоконтролю

1. Розкрийте зміст поняття «іншомовна комунікативна компетенція».
2. Обґрунтуйте важливість навчання іноземної мови в дошкільному дитинстві. З якого віку доцільно розпочинати навчання? Дайте розгорнуту відповідь, поясніть особливості і умови навчання для кожного вікового періоду.
3. Хто з дослідників займався проблемою раннього навчання іноземних мов?
4. Окресліть вимоги до вчителя англійської мови в ДНЗ з точки зору фахівця та батьків.
5. Які чинники необхідно враховувати у навчанні дошкільників іноземної мови? Чому 5-літній вік є сенситивним віком навчання іноземної мови дошкільників у групі?

6. Чи може раннє навчання іноземної мови мати негативний вплив на дитину?
7. Що ви знаєте про теорію засвоєння дитиною мови (в тому числі іноземної) через імітацію?
8. На чому ґрунтується «принцип свідомості» у вивченні мови? Як ви розумієте механізм аналізу мови, який використовує дитина, оволодіваючи мовою?
9. Наведіть приклади, коли дитина відкриває правило і використовує його у власному мовленні.
10. Які анатомо-фізіологічні та психічні особливості, які впливають на вивчення іноземної мови, характерні для дошкільників 5-6-літнього віку?

III. Завдання для самостійної роботи

1. Обґрунтуйте доцільність використання принципу комунікативності в навчанні іноземної мови в ДНЗ. Наведіть приклади різних прийомів і методів роботи на занятті з іноземної мови за одним із посібників з англійської мови для ДНЗ.
2. Уявіть, що ви працівник туристичної агенції «Всесвіт». Запропонуйте цікаву розповідь-рекламу про одну з англословних країн, щоб заохотити потенційного клієнта.
3. Ви берете участь у міжнародній конференції з питань міжнародних відносин європейських держав. Розкажіть про свою країну.

IV. Наукові повідомлення

1. Спільна робота ДНЗ і сім'ї у навчанні іноземної мови дитини дошкільного віку.
2. Дидактичні умови успішного навчання дошкільників іноземної мови в дошкільному навчальному закладі.

Рекомендована література: 2, 3, 8, 9, 16, 21, 22, 23, 26, 30, 33.

Змістовий модуль 2. Методичні основи навчання іноземної мови дітей дошкільного віку

Тема 6. Форми діяльності дітей на заняттях з іноземної мови

I. Питання для обговорення

1. Загальні вимоги до форм діяльності дошкільників на заняттях.
2. Індивідуальна діяльність. Індивідуально-масове тренування.
3. Робота в парах. Робота в групах.
4. Типи занять.
5. Прийоми стимулювання творчої активності дітей дошкільного віку.

Основні поняття: форма, форма діяльності, заняття, індивідуальна діяльність, індивідуально-масове тренування, творча активність.

II. Запитання і завдання для самоконтролю

1. Дайте визначення понять «форма навчання» і «форма діяльності».
2. Дайте визначення поняття «заняття». Обґрунтуйте тривалість занять з іноземної мови у різних вікових групах.
3. Які форми організації навчання дітей дошкільного віку ви знаєте? Охарактеризуйте їх.
4. Яка з форм організації навчання дошкільників є основною у вивченні іноземної мови? Обґрунтуйте відповідь.
5. Які види занять з іноземної мови в ДНЗ ви знаєте? Охарактеризуйте кожен вид та доцільність використання.

III. Завдання для самостійної роботи

1. Проаналізуйте конспект заняття з англійської мови для дітей дошкільного віку щодо його відповідності структурі заняття.
2. Розробіть план-конспект заняття з іноземної мови. Представте фрагмент заняття відповідно до загальної структури заняття, вікових особливостей дітей дошкільного віку. Підготуйте наочний матеріал до фрагменту заняття.
3. Розробіть сценарій свята на англійській мові (з використанням англійської мови) в ДНЗ.

IV. Наукові повідомлення

1. Наступність у навчанні дошкільників і молодших школярів англійської мови.

2. Особливості організації та проведення театралізованої діяльності у процесі вивчені дітьми іноземної мови.

3. Особливості організації і проведення позанавчальної роботи з іноземної мови.

Рекомендована література: 2, 5, 6, 8, 10, 20, 23, 26, 29, 30, 31, 32, 33.

Тема 7. Навчання дітей звуковимови

I. Питання для обговорення

1. Методи навчання фонетики англійської мови.
2. Ігри та вправи на розвиток фонематичного слуху й закріплення звуковимови.
3. Попередження і виправлення фонетичних помилок.

Основні поняття: звуковимова, фонетика, фонематичний слух.

II. Запитання і завдання для самоконтролю

1. Охарактеризуйте специфіку іноземної звуковимови.
2. Які методи та прийоми формування фонетичних навичок дошкільнят ви знаєте?
3. Як ви розумієте поняття «зразок мовлення»?
4. Дайте коротку характеристику основних фонетичних помилок дітей дошкільного віку.
5. Назвіть основні методи і прийоми попередження і виправлення фонетичних помилок дошкільників.

III. Завдання для самостійної роботи

1. Підготуйте та презентуйте фонетичну гру або казку для дошкільників.
2. Вивчіть 5 віршів англійською мовою для дітей дошкільного віку для удосконалення звуковимови.
3. Презентуйте вправи та ігри на розвиток фонематичного слуху й закріплення звуковимови із використанням наочного і роздаткового матеріалу.
4. Охарактеризуйте вимоги до звуковимови вчителя англійської мови в дошкільному навчальному закладі.

IV. Наукові повідомлення

1. Специфіка фонетичної роботи у різних вікових групах.
2. Формування фонематичного слуху в процесі комунікативно-ситуативного спілкування.

Рекомендована література: 2, 5, 6, 7, 8, 10, 11, 18, 25, 30, 33.

Тема 8. Аудіювання як вид мовленнєвої діяльності

I. Питання для обговорення

1. Зміст навчання аудіюванню.
2. Особливості сприймання на слух та розуміння англійського мовлення дошкільниками.
3. Етапи роботи над формуванням навичок сприймання англійського мовлення на слух.

Основні поняття: аудіювання, слухання, сприймання на слух.

II. Запитання і завдання для самоконтролю

1. Розкрийте сутність поняття «аудіювання».
2. Розкрийте зміст навчання аудіюванню іноземної мови.
3. Які завдання має розв'язувати педагог, навчаючи дошкільників аудіюванню іноземної мови?
4. Охарактеризуйте особливості сприймання на слух та розуміння мовлення дошкільниками.
5. Назвіть труднощі аудіювання: фонетичні, лексичні, граматичні.
6. Який матеріал доцільно використовувати для навчання дошкільників аудіювання?
7. Як здійснюється контроль за розумінням почутого?

III. Завдання для самостійної роботи

1. Визначте психолого-педагогічні умови навчання сприймання і розуміння на слух одиниць мовлення різних рівнів та формування аудитивних навичок і умінь дошкільників.
2. Розкрийте роль автентичного аудитивного матеріалу в навчанні дошкільників іноземної мови.

3. Визначте вимоги до мовлення учителя для формування навичок і вмінь аудіювання дітей дошкільного віку.
4. Представте фрагмент заняття, присвяченого розучуванню пісні або вірша.
5. Підготуйте фрагменти ігор для навчання дітей аудіювання.
6. Підготуйте фрагмент заняття для розвитку навичок аудіювання.

IV. Наукові повідомлення

1. Значення навчання дітей дошкільного віку іншомовного аудіювання.
2. Етапи роботи над формуванням навичок сприймання.

Рекомендована література: 5, 8, 10, 17, 19, 23, 25, 26, 30, 33.

Тема 9. Лексична робота у навчанні іноземної мови дошкільників

I. Питання для обговорення

1. Завдання та зміст лексичної роботи в ДНЗ.
2. Тематичний принцип засвоєння лексики.
3. Введення нових слів. Прийоми введення нових слів і речень. Прийоми закріплення нових слів.
4. Місце наочності в збагаченні та закріпленні лексики.
5. Етапи роботи над лексикою.

Основні поняття: лексика, лексична одиниця, лексична робота.

II. Запитання і завдання для самоконтролю

1. Обґрунтуйте значення понять «лексика», «лексична робота».
2. Назвіть основні завдання та зміст лексичної роботи в ДНЗ.
3. Розкрийте принципи засвоєння лексики.
4. Назвіть прийоми введення нового лексичного матеріалу, закріплення лексичних одиниць.
5. Назвіть етапи роботи над лексикою в роботі з дітьми дошкільного віку.

III. Завдання для самостійної роботи

1. Представте ігри та наочність для введення нового та закріплення лексичного матеріалу.
2. Представте уривок заняття з англійської мови для дітей дошкільного віку на закріплення або введення нового лексичного матеріалу.

IV. Наукові повідомлення

1. Використання наочного матеріалу в збагаченні та закріпленні лексики дітей дошкільного віку.
2. Способи лексичної роботи з дітьми дошкільного віку.

Рекомендована література: 7, 8, 16, 17, 18, 19, 23, 25, 26, 28, 29, 30, 33.

Тема 10. Формування граматичних навичок і вмінь дошкільників

I. Питання для обговорення

1. Закономірності засвоєння граматичних значень іноземної мови дітьми дошкільного віку.
2. Етапи роботи над формуванням граматичних навичок під час навчання іноземної мови.
3. Принципи добору і презентації граматичного матеріалу.
4. Прийоми введення нових граматичних форм і конструкцій.
5. Ігри та вправи на закріплення граматичних форм.

Основні поняття: граматики, навички, вміння, граматичні навички і вміння, граматичний матеріал, граматичні форми.

II. Запитання і завдання для самоконтролю

1. Розкрити значення граматичної роботи з дітьми дошкільного віку.
2. Розкрийте специфіку засвоєння граматичних одиниць іноземної мови дітьми дошкільного віку.
3. Чому ігри ефективні у закріплення граматичних форм дітьми дошкільного віку?
4. Чому вивчаючи граматику, дитина проходить шлях від знань до інтуїції? Наведіть приклади.
5. Які іншомовні граматичні явища дитина дошкільного віку засвоює у першу чергу, а які – пізніше?

III. Завдання для самостійної роботи

1. Підготуйте фрагмент заняття, присвяченого граматичній роботі.
2. Розробіть ігри і вправи для закріплення граматичних форм іноземної мови дітьми дошкільного віку.

IV. Наукові повідомлення

1. Способи граматичної роботи з дітьми дошкільного віку.
2. Закономірності засвоєння дітьми дошкільного віку граматичних значень іноземної мови.

Рекомендована література: 2, 7, 8, 23, 30, 32, 33.

Тема 11. Діалогічне мовлення дітей дошкільного віку

I. Питання для обговорення

1. Завдання і зміст розвитку англійського діалогічного мовлення у дошкільників.
2. Принципи і прийоми навчання діалогу англійською мовою.
3. Види діалогу.
4. Місце діалогу в структурі заняття з англійської мови.
5. Методичні прийоми розвитку діалогічного мовлення дітей в ході бесіди.
6. Монологічне мовлення дітей дошкільного віку.

Основні поняття: діалог, монолог, мовлення, діалогічне мовлення, монологічне мовлення, бесіда, розповідь.

II. Запитання і завдання для самоконтролю

1. Розкрийте сутність понять «діалогічне мовлення» та «монологічне мовлення».
2. Охарактеризуйте місце діалогу в структурі заняття з англійської мови.
3. Назвіть методичні прийоми розвитку діалогічного мовлення дітей в ході бесіди.
4. Охарактеризуйте підходи до навчання діалогічного (монологічного) мовлення?

III. Завдання для самостійної роботи

1. Укладіть схему методичних прийомів розвитку діалогічного мовлення дітей дошкільного віку в ході бесіди.
2. Представте ігрові ситуації, вправи на розвиток англійського діалогічного та монологічного мовлення дошкільників.

3. Наведіть приклади продуктивних вправ та ігор для формування мовленнєвих умінь дітей старшої групи.
4. Підготуйте фрагменти занять з розвитку навичок говоріння.

IV. Наукові повідомлення

1. Розвиток мовлення дітей дошкільного віку.
2. Особливості мовленнєвого розвитку дитини в білінгвальному оточенні.
3. Розвиток навичок іншомовного говоріння у дітей дошкільного віку.
4. Методика розучування поетичних творів, малих фольклорних жанрів на заняттях з іноземної мови.
5. Навчання монологічного мовлення дошкільників.
6. Навчання діалогічного мовлення дошкільників.

Рекомендована література: 2, 5, 6, 7, 8, 10, 17, 19, 23, 25, 26, 33.

Змістовий модуль 3. Організація роботи з вивчення іноземної мови в сучасних ДНЗ України

Тема 12. Планування процесу навчання іноземної мови дітей дошкільного віку

I. Питання для обговорення

1. Тематичне планування навчання.
2. Принципи планування навчального процесу.
3. Перспективне і поточне планування.
4. Календарно-річний план.

Основні поняття: план, планування, процес навчання дошкільників іноземної мови, тематичне планування, перспективне планування, поточне планування, календарно-річний план.

II. Запитання і завдання для самоконтролю

1. Дайте визначення понять «план», «планування», «плановість».
2. Визначте мету планування процесу навчання дітей дошкільного віку іноземної мови.
3. Назвіть види планування процесу навчання дітей дошкільного віку іноземної мови.

4. Охарактеризуйте принципи, якими керується вчитель англійської мови в дошкільному закладі, при плануванні роботи з дошкільниками.
5. В чому полягають відмінності між перспективним і поточним плануванням?

III. Завдання для самостійної роботи

1. Окресліть вимоги до відбору навчального матеріалу при плануванні роботи у навчанні іноземної мови дітей дошкільного віку.
2. Укладіть перспективний план роботи на півроку для навчання іноземної мови дітей дошкільного віку (як зразок можна використати програму Т. Шкваріної «Англійська мова для дітей дошкільного віку: програма, методичні рекомендації» (К., 2008)).

IV. Наукові повідомлення

1. Організація навчального процесу з іноземної мови в ДНЗ.

Рекомендована література: 2, 3, 4, 8, 10, 23, 29, 30, 31, 32, 33.

Тема 13. Специфіка контролю успішності вивчення іноземної мови у ДНЗ

I. Питання для обговорення

1. Висока професійна майстерність та педагогічна компетентність педагога – основа успіху дошкільного навчання іноземної мови.
2. Поточний та підсумковий (рубіжний) контроль знань, умінь і навичок дітей дошкільного віку в оволодінні іноземною мовою.
3. Підходи до оцінювання успішності дітей дошкільного віку в оволодінні іноземною мовою.
4. Методика оцінювання.

Основні поняття: контроль, поточний контроль, підсумковий контроль, оцінювання, професійна майстерність.

II. Запитання і завдання для самоконтролю

1. Обґрунтуйте зміст поняття «контроль». В чому полягає його специфіка у навчанні іноземної мови дітей дошкільного віку?
2. Визначте мету і функції контролю знань дітей дошкільного віку.

3. Визначте специфіку різних видів контролю у дошкільному навчанні іноземної мови.
4. Охарактеризуйте принципи контролю знань.
5. Обґрунтуйте особливості підходів до оцінювання успішності дітей дошкільного віку в оволодінні іноземною мовою.

III. Завдання для самостійної роботи

1. Розробіть ігрові завдання для контролю сформованості лексичних навичок мовлення для дітей середньої і старшої дошкільної групи.

IV. Наукові повідомлення

1. Формування самоконтролю дошкільників у процесі вивчення ними іноземної мови.
2. Перевірка знань і вмінь з іноземної мови дітей дошкільного віку.

Рекомендована література: 8, 10, 20, 23, 30, 33.

ПРОГРАМОВІ ВИМОГИ

до курсу «Методика навчання іноземної мови дітей дошкільного віку»
для студентів спеціальності «Дошкільна освіта»

1. Поняття концепції дошкільного навчання іноземної мови.
2. Педагогічна наука про роль і значення дошкільного навчання іноземної мови.
3. Методика навчання іноземних мов як наука та її місце в системі наук.
4. Методи дослідження у методиці викладання іноземної мови: основні і допоміжні.
5. Зв'язок методики з педагогікою, психологією і лінгвістикою.
6. Основні принципи освіти і зміни у навчанні іноземних мов.
7. Методи та прийоми навчання.
8. Загальна характеристика й класифікація методів дошкільного навчання іноземних мов.
9. Наочні методи навчання.
10. Словесні методи.
11. Ігрові методи навчання.
12. Прийоми навчання дітей дошкільного віку англійської мови.
13. Засоби навчання іноземної мови в ДНЗ.
14. Компоненти змісту дошкільного навчання іноземної мови.
15. Визначення тематики.
16. Мовний, мовленнєвий, соціокультурний матеріал.
17. Очікувані результати навчання.
18. Вимоги програм щодо навчання дітей дошкільного віку англійської мови.
19. Класифікація ігор.
20. Місце проведення ігор.
21. Ігрові вправи.
22. Вимоги до організації ігор у навчанні дошкільників іноземної мови. Правила проведення ігор.
23. Психологічні фактори успішності навчання іноземної мови на початковому ступені.
24. Увага і уява дитини, вплив зазначених психічних явищ на успішність оволодіння іноземною мовою в ДНЗ.
25. Способи комунікативного впливу: переконування і навіювання.
26. Функції викладача іноземної мови дітей дошкільного віку.
27. Загальні вимоги до форм діяльності дошкільників на заняттях.
28. Індивідуальна діяльність. Індивідуально-масове тренування.
29. Робота в парах. Робота в групах.
30. Типи занять.
31. Прийоми стимулювання творчої активності дітей.
32. Методи навчання фонетики англійської мови.
33. Ігри та вправи на розвиток фонематичного слуху й закріплення звуковимови.
34. Попередження та виправлення фонетичних помилок.

35. Зміст навчання аудіюванню.
36. Особливості сприймання на слух та розуміння англійського мовлення дошкільниками.
37. Етапи роботи над формуванням навичок сприймання англійського мовлення на слух.
38. Завдання та зміст лексичної роботи в ДНЗ.
39. Тематичний принцип засвоєння лексики.
40. Введення нових слів. Прийоми введення нових слів і речень. Прийоми закріплення нових слів.
41. Роль та місце наочності в збагаченні та закріпленні лексики.
42. Етапи роботи над лексикою.
43. Закономірності засвоєння граматичних значень іноземної мови дітьми дошкільного віку.
44. Етапи роботи над формуванням граматичних навичок під час навчання іноземної мови.
45. Принципи добору і презентації граматичного матеріалу.
46. Прийоми введення нових граматичних форм і конструкцій.
47. Ігри та вправи на закріплення граматичних форм.
48. Завдання і зміст розвитку англійського діалогічного мовлення у дошкільників.
49. Принципи і прийоми навчання діалогу англійською мовою.
50. Види діалогу.
51. Місце діалогу в структурі заняття з англійської мови.
52. Розмова вихователя з дітьми англійською мовою під час заняття.
53. Методичні прийоми розвитку діалогічного мовлення дітей в ході бесіди.
54. Тематичне планування навчання.
55. Принципи планування навчального процесу.
56. Перспективне і поточне планування.
57. Календарно-річний план.
58. Висока професійна майстерність та педагогічна компетентність педагога – основа успіху дошкільного навчання іноземної мови.
59. Поточний та підсумковий (рубіжний) контроль знань, умінь і навичок дітей дошкільного віку в оволодінні іноземною мовою.
60. Підходи до оцінювання успішності дітей дошкільного віку в оволодінні іноземною мовою.
61. Методика оцінювання.
62. Вчитель іноземної мови як організатор міжкультурного спілкування дітей в ДНЗ.
63. Професійно-педагогічний розвиток вчителя іноземної мови в ДНЗ.
64. Професійна творчість учителя іноземної мови як передумова педагогічної майстерності.
65. Шляхи формування педагогічної майстерності педагога в ДНЗ.

ТЕРМІНОЛОГІЧНИЙ СЛОВНИК

Аудіювання – вид мовленнєвої діяльності, який забезпечує сприймання і розуміння усного мовлення. Аудіювання є основою спілкування.

Вікові особливості – характерні для того чи іншого вікового періоду анатомо-фізіологічні і психологічні особливості.

Вправа – це спеціально організоване у навчальних умовах виконання окремих операцій, дій з метою оволодіння ними або їх удосконалення.

Гра – вид діяльності, який полягає в емоційному освоєнні соціального досвіду людини та емоційному задоволенні.

Граматика – це устрій, лад, структура мови, тобто система морфологічних категорій і форм, синтаксичних категорій і конструкцій, способів словотворення; це сукупність правил зміни слів і сполучуваності морфів у слова, слів – у словосполучення і речення з метою реалізації комунікативної і когнітивної (пізнавальної) функції мови.

Дидактична гра – це практична діяльність, в якій діти використовують знання; це гра, спрямована на формування у дитини потреби в знаннях, виховання активного інтересу до того, що може стати для неї новим джерелом знань, удосконалення пізнавальних умінь і навичок.

Діалогічне мовлення – це процес взаємодії двох або більше учасників спілкування.

Дошкільний навчальний заклад (ДНЗ) – освітній заклад для дітей дошкільного віку (переважно від 3 до 7 років). Дошкільний навчальний заклад забезпечує реалізацію права дитини на здобуття дошкільної освіти, її фізичний, розумовий і духовний розвиток, соціальну адаптацію та готовність продовжувати освіту.

Заняття – це форма організації навчального процесу.

Засоби навчання – джерела одержання знань, формування умінь; інструментарій, за допомогою якого забезпечується реалізація й управління діяльністю вчителя та учня.

Зміст навчання – це система знань, інтелектуальних і практичних навичок та вмінь, досвід здійснення творчої діяльності, емоційно-ціннісних ставлень.

Іншомовна комунікативна компетенція – сукупність мовних, мовленнєвих, країнознавчих та лінгвокраїнознавчих знань і умінь, що забезпечують ефективність процесу спілкування іноземною мовою.

Компетенція – це комплексна характеристика особистості, яка інтегрує результати психічного розвитку: знання, навички, уміння, креативність (здатність творчо вирішувати завдання), ініціативність, самостійність, самооцінка, самоконтроль.

Комунікативна компетенція – комплексне застосування мовних і немовних соціально-побутових ситуацій, уміння орієнтуватися у ситуації спілкування, сприймати і продукувати тексти залежно від комунікативної ситуації, ініціативність спілкування.

Концепція навчання іноземної мови (ІМ) становить сукупність узагальнених методичних положень щодо раціональної організації навчально-виховного процесу з іноземної мови в умовах, заданих соціальним замовленням і затверджених відповідними державними органами освіти, у різних типах навчальних закладів, відповідно до кінцевих і проміжних цілей, з урахуванням відповідної мережі годин, передбаченої навчальним планом.

Лексика – це сукупність слів, які вживаються у мові.

Лексикологія – наука, яка вивчає словниковий склад мови – значення слів, їх походження, зв'язок з іншими словами.

Мета навчання іноземної мови (ІМ) – сприяння своєчасному розвитку дитини, збагаченню її інтелектуальної, емоційної, моральної, вольової сфери у процесі формування елементарної іншомовної комунікативної компетенції.

Метод навчання – спосіб упорядкованої діяльності вчителя й учня на шляху до поставлених цілей навчання.

Методика навчання іноземних мов – це наука, яка вивчає цілі, зміст, методи і засоби навчання, а також способи навчання і виховання на матеріалі іноземної мови.

Методичні прийоми – елементарні методичні дії, спрямовані на виконання конкретного завдання на певному етапі уроку чи заняття.

Монологічне мовлення – це таке мовлення, коли говорить одна особа, а інші слухають, сприймають її мову.

Навички – це психічні новоутворення, які характеризуються автоматизованістю, стійкістю, гнучкістю, відсутністю напруження, швидкої стомлюваності.

Навчання – це акт взаємодії того, хто навчає, з тим, кого навчають, з метою передачі одним і засвоєння іншим соціального досвіду. Навчання – це організована, двостороння діяльність, спрямована на максимальне засвоєння та усвідомлення навчального матеріалу і подальшого застосування отриманих знань, умінь та навичок на практиці.

План – це документальне відображення образу майбутнього і шляхів його досягнення.

Планування навчання – це складання проекту досягання цілей навчання, тобто проектування змісту і структури навчальної діяльності учнів із засвоєння певного соціального досвіду.

Психолінгвістика – наука, яка вивчає закономірності мовленнєвої діяльності.

Розвиток – специфічний процес змін, результатом якого є виникнення якісно нового, поступальний процес сходження від нижчого до вищого, від простого до складного, накопичення кількісних змін і перехід їх в якісні.

Сприймання – це відображення в корі мозку наочних образів предметів і явищ дійсності в результаті їх безпосередньої дії на органи чуттів.

Увага – спрямованість психічної діяльності людини та її зосередженість у певний момент на об'єкти або явища, які мають для людини певне значення при одночасному абстрагуванні від інших, в результаті чого вони відображаються повніше, чіткіше, глибше, ніж інші.

Уміння – це здатність належно виконувати певні дії, заснована на доцільному використанні людиною набутих знань і навичок.

Уява – конструктивне, хоча не обов'язково творче вживання минулого чуттєвого досвіду, оживленого як образи у даному досвіді на ідейному рівні, яке у своїй сукупності не є відтворенням минулого пережиття, але новим формуванням матеріалу, що походить з минулого досвіду.

Фонема – найменша (неподільна) структурно-семантична звукова одиниця, що здатна виконувати деякі функції у мовленні. Зокрема фонема творить, розділяє і розпізнає морфеми, слова, їхні форми в мовному потоці.

Фонетика – це розділ мовознавства, який вивчає звуковий склад мови. Об'єктом вивчення фонетики є звуки, їх властивості і функції, закономірності поєднання, фонетичні процеси, одиниці, засоби, ознаки.

Форма організації навчання (організаційна форми) – це зовнішній вияв узгодженої діяльності педагога та дітей, яка здійснюється в певному порядку і режимі.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Артемова Л. Гра / Л. Артемова // Методичні рекомендації до програми виховання дітей дошкільного віку «Малятко». – К.: Свенас, 1993. – С. 31–48.
2. Бабенко Н. Англійська мова для дошкільнят та першокласників / Бабенко Н. – Х. : Вид. група «Основа», 2008. – 144 с.
3. Базова програма розвитку дитини дошкільного віку «Я у Світі» / Наук. ред. та упор. О. Кононко. – К. : Світич, 2008. – 430 с.
4. Базовий компонент дошкільної освіти / Наук. керівник: А. Богуш. – К. : Видавництво, 2012. – 26 с.
5. Бігич О. Методична освіта майбутнього вчителя іноземної мови початкової школи: монографія / Бігич О. – К. : ВЦ КНЛУ, 2004. – 278 с.
6. Бігич О. Типова програма з курсу «Методика викладання англійської мови в початковій школі» / Бігич О. – К. : Вид. центр КНЛУ, 2004. – 64 с.
7. Богуш А. Дошкільна лінгводидактика / А. Богуш, Н. Гавриш. – К. : Вища школа, 2007. – 542 с.
8. Будає С. Формування готовності студентів до іншомовної діяльності з дошкільниками. Монографія зі спецпрактикумом у двох книгах / Будає С. – К. : Видавничий Дім «Слово», 2008. – 288 с.
9. Вікова та педагогічна психологія [О. Скрипченко, Л. Долинська, З. Огороднійчук та ін.]. – К. : Просвіта, 2001. – 416 с.
10. Віттенберг К. Повний курс англійської мови в ДНЗ (за Базовою програмою розвитку дитини дошкільного віку «Я у Світі»). 1-й рік навчання / К. Віттенберг, І. Білоущенко. – Х. : Основа, 2010. – 384 с.
11. Дем'яненко О. Фонетична робота з дітьми старшого дошкільного і молодшого шкільного віку в умовах багатомовності (фрагменти занять і уроків на матеріалі української, російської й англійської мов) / Дем'яненко О. – Запоріжжя : ТОВ «ЛІПС» ЛТД, 2005. – 92 с.
12. Дитина в дошкільні роки. Комплексна додаткова освітня програма / [наук. керівник Крутій К.]. – К. : ЛІПС, 2011. – 188 с.

13. Дитина. Програма виховання і навчання дітей від двох до семи років / [наук. кер. Проскура О., Кочина Л., Кузьменко В., Кудикіна Н.]. – К. : Київський університет імені Б. Грінченка, 2012. – 492 с.
14. Закон України «Про дошкільну освіту» // Освіта України. – К., 2001. – С. 5.
15. Закон України № 2442–VI «Про внесення змін до законодавчих актів з питань загальної середньої та дошкільної освіти щодо організації навчально-виховного процесу» [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.mon.gov.ua/education/average>.
16. Зимняя И. Психология обучения иностранным языкам в школе / Зимняя И. – М. : Просвещение, 1991. – 220 с.
17. Кривчикова Г. Розмовляйте англійською з Джимом / Г. Кривчикова, О. Чеботарьов. – Х. : Прапор, 1995. – 223 с.
18. Коньшева А. Английский для малышей: стихи, песни, игры, рифмовки, инсценировки, утренники / Коньшева А. – СПб.: Четыре четверти, 2004. – 160 с.
19. Куліш В. Весела англійська / Куліш В. – Д. : Сталкер, 1998. – 320 с.
20. Педагогічна майстерність : підручник / І. Зязюн, Л. Крамущенко, І. Кривонос [та ін.]; за ред. І. Зязюна. – 2-ге видання. – К. : Вища школа, 2004. – 422 с.
21. Поніманська Т. Дошкільна педагогіка : навчальний посібник / Поніманська Т. – К. : Академвидав, 2013. – 456 с.
22. Програма розвитку дітей старшого дошкільного віку «Впевнений старт» / [Андрієтті О., Голубович О., Дяченко Т., Ільченко Т. та ін.]. – Т. : Мандрівець, 2012. – 104 с.
23. Психолого-педагогічні основи навчання англійської мови дітей дошкільного віку. Робоча навчальна програма / [О. Котенко, О. Лобода]. – К. : Київський університет імені Бориса Грінченка, 2011. – 31 с.
24. Редько В. Лінгводидактичні засади навчання іноземної мови учнів початкової школи : методичний посібник для вчителів іноземної мови / Редько В. – К. : Генеза, 2007. – 136 с.

25. Роман С. Методика навчання англійської мови у початковій школі : навчальний посібник / Роман С. – К. : Ленвіт, 2005. – 208 с.
26. Скульте В. Англійська для дітей: метод. вказівки: Ключі / [Пер. з рос. І. Бойченка] / Скульте В. – К. : А.С.К., 2000. – 302 с.
27. Українське дошкілля. Програма розвитку дитини дошкільного віку / [Білан О., Возна Л., Максименко О. та ін.]. – Тернопіль: Мандрівець, 2013. – 264 с.
28. Шебедина В. Обучение английской разговорной речи в детском саду / В. Шебедина // Иностранные языки в школе. – 1997. – №2.
29. Шишкова И. Английский язык для малышей. Руководство для преподавателей и родителей / И. Шишкова, М. Вербовская. – М. : ЗАО «РОСМЭН-ПРЕСС», 2006. – 157 с.
30. Шкваріна Т. Англійська мова для дітей дошкільного віку (програма, методичні рекомендації) : навч. посібник для вчителів раннього навчання англ. мови, студ. вищ. пед. навч. закладів / Шкваріна Т. – Умань, 2003. – 116 с.
31. Шкваріна Т. Англійська мова. Поурочне планування занять / Т. Шкваріна // Палітра педагога. – 2006. – №1. – С 16–19.
32. Шкваріна Т. Заняття з англійської мови у дошкільному навчальному закладі (теорія і практика) : навч. посібник для вчителів англ. мови та студ. вищ. пед. навч. закладів / Шкваріна Т. – Умань. – 2003. – 250 с.
33. Шкваріна Т. Методика навчання іноземної мови дошкільників: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закладів / Шкваріна Т. – К. : Освіта України, 2007.

Інформаційні ресурси

1. Лінгвістична школа для малюків <http://poliglotik.ucoz.ru/>
2. Раннє навчання іноземних мов http://www.solnet.ee/parents/pp_000.html
3. Англійська мова дітям <http://www.bilingual.ru/>
4. Англійська мова для маленьких учнів <http://kinder-english.narod.ru/>

ДОДАТКИ

Додаток А

Заняття з англійської мови в ДНЗ (для дітей старшого дошкільного віку)

Тема. Domestic Animals.

Мета: ознайомити з новим лексико-граматичним матеріалом (a cat, a dog, a sock, a hen, a pig, a cow, a goat, a horse, a sheep, a duck, a goose); розширити знання вихованців з англійської мови, інтерес дітей до вивчення англійської мови; розвивати пам'ять, уяву, увагу; виховувати дбайливе ставлення до тварин.

Тип заняття: комбінований.

Методичне обладнання заняття: 1) *наочність:* фотокартки із зображенням свійських тварин; 2) *роздатковий матеріал:* зображення свійських тварин.

Хід заняття

1. Організаційний момент.

Привітання.

- Good morning, children!

Pupils: Good morning, teacher!

2. Фонетична зарядка. Тренування важких звуків.

One – a cat, two – a bat,

Three – a dog, four – a frog,

Five – a hare, six – a bear,

One, two, three, four, five, six – one.

3. Оголошення теми заняття.

– Сьогодні, діти, на нашому занятті ми з вами познайомимось з різними свійськими тваринами. Вам подобаються ці тварини?

(Вчитель показує дітям фотокартки по черзі і називає тварин англійською мовою. Учні хором повторюють за вчителем назву тварини).

4. Фізкультхвилинка.

Hands up!

Hands down!

Hands on hips!

Sit down! Stand up!

Stand still!

Hands on the sides!

Bend left! Bend right!

1, 2, 3 - hop!

1, 2, 3 - stop!

Stand still!

4. Ігри на закріплення слів з теми.

Для закріплення нових слів вчитель дає одній дитині фотокартку, озвучуючи назві тварини по-англійськи. Вона передає наступному, повторюючи слово. І так ланцюжком.

Потім вчитель роздає дітям картинки з тваринами і пропонує їм зафарбувати їх, в той же час вимовляючи назву тварини.

5. Підсумок заняття.

Вчитель промовляє з дітьми найскладніші слова теми.

Прощання: Good bye , children!

Good bye, teacher!

**Сценарій свята в ДНЗ
«Зустріч з англійською королевою»**

Попередня робота: знайомство дітей дошкільного віку з англійською культурою, мовою; вивчення віршів на англійській мові.

Обладнання і матеріали: декорації для музичної зали, костюми королеви, англійців, аудіозаписи пісень, фонограми, мольберти, фломастери

Хід свята

В: Good morning! Ми ради вас вітати на нашому святі. Сьогодні ми вирушаємо до Великобританії! (з'являються «англійці» під музичний акомпанемент)

A1: Good morning!
Good morning!
Good morning to you!
Good morning!
Good morning!
We are glad to see you!

A2: Ми розмовляємо по-англійськи,
«Hello» – вітання по-англійськи,
Ми завітали до вас по-товариськи,
Давайте разом танцювати,
І радість навколо дарувати!

В: Друзі, давайте всі разом привітаймося з гостями.

Д: Hello!

В: Та ми вміємо не тільки танцювати, а й співати.

*Пісня «**Make a circle**»*

Make a circle big, big, big!
Small, small, small!
Big, big, big!
Make a circle small, small, small!
Hello, hello, hello!
Make a circle round and round,
Round and round,
Round and round,
Make a circle round and round,
Hello, hello, hello!
Make a circle up, up, up,
Down, down, down,
Up, up, up!
Make a circle down, down, down,
Now, sit down.

В: Наші діти також можуть і співати, і розмовляти по-англійськи. А вас ми запрошуємо приєднатись до нас («англійці» сідають на місце).

(Звучить музика, до зали входить королева).

К: Я – англійська королева

Miss Queen – моє ім'я,

Мене і люблять, і поважають,

І по-англійськи восхваляють.

К: Hello! Чула я про подорож вашу. І пограти хочу з вами, побачити, що ви знаєте про величну країну Англію.

Гра «Зоопарк»

(Дітей розподіляють на 2 команди).

Діти називають тварин по-англійськи, хто назве більше та команда і переможе.

К: Ви дійсно молодці, а чи вмієте ви танцювати як мої друзі?

«Танок хлопчиків-англійців»

В: Так, ми вміємо і покажемо, правда діти ?

Д: Так!

Пісня-зарядка «My toes»

My toes, my knees,

My shoulder, my head,

My toes, my knees,

My shoulder, my head.

Let's step you feet,

And clap your hands.

К: Багато художників писали мої портрети. А чи зможете ви намалювати мій портрет?

В: А давайте перевіримо.

Конкурс «Портрет королеви».

В: І малювати, і грати, і співати, і танцювати та навіть говорити по-англійськи ми вміємо!

К: Так, дійсно, тепер я знаю напевно, що діти у вашому садку вміють співати і говорити по-англійськи. І я обов'язково завітаю до вас ще.

В: Добре, ми будемо дуже раді пограти разом з вами та поспівати, чи не так діти?

Д: Yes, of course!

Заклучна пісня-танок

If you are happy, happy, happy,

And you know it,

Clap you hands, clap your hands,

If you're happy happy, happy,

clap your hands, clap your hands,

If you're happy, happy, happy,

clap your hands, clap your hands,

If you're happy, happy, happy,

clap your hands, clap your hands,

If you are happy, happy, happy,

And you know it, clap you hands!

ДЛЯ ПОДАТОК